

podpurný materiál 0.1-1

Vymezení role „Garant správy dat“

verze 1.0

vytvořeno v rámci projektu

Zajištění podmínek pro kvalitní správu datového fondu a zajištění řízeného přístupu k datům

Reg.č.: CZ.31.1.01/MV/23_62/0000062

Obsah

1	Účel a doporučený způsob využití materiálu.....	2
2	Vymezení role „Garant správy dat“	3
2.1	Proč je tato role potřebná	3
2.2	Vymezení odpovědností	3
2.3	Předpoklady pro ideální naplnění role	4
2.4	Podpora ze strany DIA	4

1 Účel a doporučený způsob využití materiálu

Tento materiál slouží k podpoře naplňování bodu 0.1 minimálního standardu kvalitní správy dat („*Je jasně stanovena odpovědnost za data úřadu a jejich správu*“) resp. opatření 1.1.1 Strategie¹ („*Stanovit odpovědnost za data úřadu a jejich správu*“). Jeho cílem je **vymežit roli „Garant správy dat“**, která je jednou z klíčových rolí pro rozvoj správy dat v organizaci.

Pojem „role“ používáme obecně pro označení množiny odpovědností, jejichž naplnění je očekáváno od osoby nebo skupiny osob (např. organizační jednotky), které je tato role přidělena. Konkrétně v tomto materiálu popsána **role „Garant správy dat“ bude přidělena jedné konkrétní osobě v úřadu** a množina jejich odpovědností je definována dále v kap. 2.2.

Pojmenování role „Garant správy dat“ označujeme za pracovní, neboť netrváme na jeho používání v této podobě a necháváme na **rozhodnutí jednotlivých úřadů, jakým způsobem a pod jakým názvem bude tato role zavedena**. Vzhledem k uvedenému chápání role (jako množiny odpovědností) netrváme ani na tom, aby byla takto souhrnně nazvaná množina odpovědností v úřadu explicitně definována jako nová samostatná role. Roli je možné zavést i tím, že bude tato množina odpovědností začleněna do definice některé, z již existujících rolí v úřadu (tzn. např. do pracovní náplně nebo vymezení některé stávající role budou včleněny body uvedené v kap. 2.2).

Počítáme s tím, že fungování zavedených rolí může být zpočátku neformální a závislé na konzultační podpoře DIA, časem by ale mělo přejít do rutinní podoby a být formalizováno explicitní definicí rolí a jejich odpovědností zakotvenou v interních pravidlech úřadu.

Obecně platí, že cílem zavedení jakékoliv role v organizaci je jasné vymezení a přidělení odpovědností v určité oblasti. **Zavedení role neznamená a nepředpokládá nutně vytvoření nového pracovního místa**, přestože u některých kapacitně náročných rolí se to nabízí. Je nanejvýš žádoucí, aby (z důvodů uvedených dále v kap. 2.1) byla konkrétně **role „Garant správy dat“ obsazena někým ze stávajících členů nejvyššího vedení úřadu**. Počítá se při tom s tím, že takto vysoce postavený vedoucí pracovník **deleguje** významnou část každodenního výkonu přidělených odpovědností na jiné vedoucí a/nebo podřízené pracovníky. Jeho úkolem je „zajistit, aby se něco stalo“ – v tomto případě typicky prostřednictvím druhých, jejichž práci řídí. Kapacitní náročnost této role je odhadována na **jednotky hodin měsíčně**.

¹ *Strategie pro správu dat ve veřejné správě České republiky (2026-2030)*, oficiálně *Strategie řízeného přístupu k datům pro zajištění podmínek pro kvalitní správu datového fondu VS ČR*.

2 Vymezení role „Garant správy dat“

2.1 Proč je tato role potřebná

Systematická pozornost věnovaná samostatně tématu dat je pro velkou většinu úřadů něčím zcela novým. Aktivita popsaná a navrhovaná v této strategii proto míří na dlouhodobou „kulturní změnu“ celkového vztahu úřadu k datům, která se neobejde bez silné a vytrvalé podpory jeho nejvyššího vedení (přenesené skrze nižší úrovně vedení ve výsledku až na řadové pracovníky). Prvním nutným předpokladem pro zahájení práce na naplňování minimálního standardu kvalitní správy dat je proto nominace člena nejvyššího vedení úřadu, který si vezme prosazování kvalitní správy dat napříč úřadem „za své“ a jasně to deklaruje, najde v úřadu vhodné lidi pro zapojení do aktivit souvisejících se správou dat a jejich prostřednictvím zajistí efektivní rozvoj správy dat v úřadu.²

Tato role je potřebná, aby byla:

- zajištěna silná, dlouhodobá a jasně deklarovaná podpora správy dat „shora“, tj. z úrovně nejvyššího vedení úřadu,
- jednoznačně a konkrétně (jedné osobě) přiřazená vrcholová odpovědnost za správu dat úřadu,
- zajištěna záštita a realizace aktivit v rámci správy dat.

2.2 Vymezení odpovědností

„Garant správy dat“ je celkově manažersky odpovědný za rozvoj správy dat a prosazování Strategie v rámci úřadu. Především za:

- zajištění spolupráce v oblasti správy dat napříč úřadem a také potřebné součinnosti zástupců úřadu s pracovníky jiných úřadů³,
- zajištění koordinace a včasného plnění opatření dle akčního plánu Strategie a plnění dílčích úkolů zástupci úřadu v dohodnutých termínech,
- prosazení změn uvnitř úřadu nezbytných pro úspěšné zavedení opatření Strategie (tj. změn interních procesů a postupů, odpovědností, řídicích dokumentů, zavedení podpůrných nástrojů apod.),
- zajištění maximálního možného souladu a synergie nově zaváděných mechanismů správy dat s existujícími mechanismy fungování a naplňování povinností úřadu (např. v oblasti řízení změn, IT, rizik, kvality, kybernetické bezpečnosti, ochrany osobních údajů, analýzy dat, otevřených dat atd.)⁴,
- rozhodování v klíčových strategických otázkách souvisejících s daty, zejména pokud mají dopad napříč věcnými oblastmi,
- podpora rozvoje datové kultury napříč úřadem a šíření povědomí o důležitosti dat, nutnosti jejich kvalitní správy a potenciálu jejich využívání.

² V kontextu této role jde primárně o aspekty správy dat shrnované obvykle pod pojem „Data Governance“, které souvisí s nastavením pravidel, odpovědností a procesů souvisejících s daty a péčí o ně, tzn. vytvoření prostředí pro kvalitní práci s daty v organizaci.

³ Např. s pracovníky *Digitální a informační agentury (DIA)*, kteří budou úřadu poskytovat metodickou a konzultační podporu při zavádění opatření definovaných Strategií.

⁴ Na základě identifikované dobré praxe některých úřadů doporučujeme zvážit zformování průřezového „datového týmu“ úřadu, který by zahrnoval pracovníky dobře reprezentantující vyjmenované oblasti (a případně další) úzce související se správou dat.

2.3 Předpoklady pro ideální naplnění role

Pro ideální naplnění by měla být role „Garant správy dat“ obsazena členem nejvyššího vedení úřadu na úrovni vrchního ředitele / státního tajemníka nebo minimálně ředitele odboru, který splňuje následující předpoklady:

- silná autorita napříč úřadem
- znalost fungování úřadu a klíčových lidí v něm
- rozvinuté manažerské dovednosti
- efektivní komunikace a vyjednávání
- pozitivní vztah k datům (zkušenosti s jejich využíváním např. pro podporu rozhodování a/nebo vnímání jejich důležitosti pro výkon agend)

Naplnění role nepředpokládá nutně věcnou znalost dat úřadu ani hlubší znalost mechanismů správy dat. Jedná se o vrcholovou manažerskou roli, nikoliv o roli expertní/znalostní.

2.4 Podpora ze strany DIA

Pro podporu úspěšného obsazení a výkonu role „Garant správy dat“ nabízí DIA prostřednictvím projektového týmu správy dat:

- osobní vysvětlení očekávání od této role v kontextu celé správy dat vybraným členům nejvyššího vedení úřadu
- průběžnou komunikaci klíčových témat správy dat individuálně přizpůsobenou pro nejvyšší vedení konkrétního úřadu (primárně zaměřenou na smysl a přínosy správy dat pro daný úřad)
- pomoc při formování a v začátcích fungování průřezového „datového týmu“ úřadu (pokud bude úřad směřovat k jeho ustavení)
- průběžně rozšiřovanou nabídku připravených podpůrných materiálů pro efektivní výkon role a správy dat jako takové
- zapojení do pracovní skupiny / pracovního týmu při *Radě vlády pro informační společnost* – možnost sledovat a ovlivňovat dění kolem dat napříč veřejnou správou